

ничи въ пеам нъ с'а егине, прекъм ници въ пеам нъ с'а дпгине песте фуре. Лецеа де пьстрареа пеамърипор, а причинит о ржънъ вечникъ, о въгаре де сеамъ педпчетатъ а пеамърипор славе дъ кьтре челе пьтерниче. Ън алт ресълат тот дин поменита леце есте, къ анималеле сжпцераоасе (фларъле) нъ се дпнълдеск таре, пе кжнд анималеле пеофкътоаре де ръѣ сеитълдеск форта таре, прпн зртаре челе дин зртъ тот давна свнт дп маї mare пьтър декжт челе дптжї, шї дптрачест кпн еквїлїврѣа натъреї с'а пьтът пьстра фъръ а съ пїерде вр'ън пеам. Тот пентрѣ ачест скоп натъра а дптокмпт ка анималеле пеофкътоаре де ръѣ съ шї гъсеаскъ храна претънденеа, авжнд о вїацъ впоаръ шї пьтжнд а трѣи пентрѣ фолосъа содїетъдїе оменїреї претънденеа; пе кжнд анималеле фкътоаре де ръѣ, пепьтжнд трїдекжт прїа жерфїрї, свнт шърцїнїте пьмаї дп шїре пьсеї шї осжндїте а трѣи сїнгъре (solitaires) пе фїнд дпшъртъшїте дъ їнстїнктъа де содїавїдїтате.

Досъ нъ пьмаї къ провїденда дївїнъ а дптокмпт мїжлоачеле анималелор, джндъ-ле шї артеле тревзїноасе, дар а врѣт а сїгъра шї пьстрареа лор прпн септїментъа чел маї дълче, адекъ прпн їзвїреа пърїнтеаскъ.

Дпделенчїкнеа анималелор креште пъвъ кжнд се апропїе де треапта ценълзї оменеск, дар їзвїреа пърїнтеаскъ аре тот ачеашї пьтере дп тоате трептеле фїпдїлор анимале.

Вьлгърѣа сжпцерос, лъпъа немїлосгїв, свнт атжга лїнїдї де пьї лор прекъм шї вьжнда пїтълїче, с'аѣ дълчїле ої. Інсектъа мїк каре се пїерде дп пълъере, преведе тоате челе де тревзїндъ пентрѣ ларфеле сале ка шї їменсъа елефант пентрѣ пьїї сьї.

Ачеасъ преведеде а анималелор есте о парте дпн преведедеа натъреї, каре, спре нїадъ, а пьс джделе Елефантеї лжгъ пїептъа сьѣ (о дппрежъраре каре нъ сь гъсенїте ла нїчї зп анимал де кжт ла ом), превъжнд къ елефанта есте сїлїгъ а свце къ вотъа еї лантеле дпн джде п'ал тьрна дп гъра пїлор сьї.

Ведедї ачеасъ мълдїме а анималелор н'а їнсектелор че зпїле тоатъ ачеасъ вердеадъ а кжпнълзї? зпеле се ашеазъ пе тарцїнїле ржърїлор, пе кжнд алтеле гъсеск тоатъ лътеа лор дп кжтева фїре де їарвъ; зпеле ексерсеазъ о їндвстрїе шї деосевїте таленте, алтеле зпїлз аеръа де кжтїчеле лор къ каре паркъ петрек чеасрїле де лъкране.

Пъїанженъа — лън (L'araignée — loup) дпкопжоаръ оаъле сале къ зп вьлѣ де мътасе форта свдїре лъжндъле къ сїне.

Asia psille а депс оаъле сале пе планта вегонїса, къ дпдатъ фоїле ачестеї планте се рътзпзеск ка зп леагън.

Де метаторфозареа отїзілор зржте дп фьлтърї лъчїторї, вом ворвї дптр'алт лок маї мълт.

Анималеле челе маї славе, шї челе маї фрїкоасе прпнд їнїтъ ла времеа плекъреї пїлор лор.

Клошка ашгеапгъ къ кьраж злїзл каре се словоаде пе пьї.

Червоаїка фрїквоасъ вате къ фърїе къ коарпеле сале врьжташъа каре се апропїе де пьї. Kanguro, Manicus, шї Sarigues, ачесте анимале каре свнт кьнокъте свнт пьшїре де їзрѣтоаре де пьнгъ (marsupiale), аѣ свнт вьртъ зп фел де сак де пїеле знде дпн пьї лор фїнд дпкъ тїнерї пжнъ кжнд воръаїнїа пьтере д'а зпвѣа, сїнгърї, шї апропїндъсъ вр'о прїмеждїе, дї вагъ дп пьзптрѣ шї фьг аша къ джпшїї. Фемеїле маїмъде поартъ пьїї дп браде дї мжнжъе, се жоакъ къ джпшїї шї, кїар, дї шї педенеск кжнд нъ свнт мълдзшїте де джпшїї. Loriots, зп фел де пасере дпн Амерїка, се лъптъ къ фїе-каре анимал каре вреа сь се апропїе де кзївза сьѣ, шї дпжпнлжндъсе сь фїе вїрѣїтъ, атънчї о ведем тот зртжнд шї пельсжндъсе а клочї кїар дп колевіе, ш'а мърї пе оаъ.

Дпн лъкрърїле їнстїнктїве емїте дпн прпндпнъа їзвїреї пърїнтешїї, сжт зпеле ка челе маї кърїоасе пентрѣ фачереа кзївзїлор ла пасерї, о матерїе атжга де їнтересантъ дпжт ам пьстрато пентрѣ деосевїте конверсацїї. Дар нъ їзтем сьжршї ачеасъ а поастръ конверсацїе деспре грандеа пърїнтеаскъ каре есте чеа дпн тжї леце де конверсацїа зпїверсълзї, фъръ а адога ка ачест дълче септїмент нїмїк п'ар фї їсвзїтїт, дакъ п'ар фї фост дпкопжърат де аторъа секселор; дакъ натъра нъ ш'ар фї дпкпнїт а пьскочї септїментъа аторълзї. Ачест фок фертекъторїѣ, есте каре дпкълзешїте къ о кълдъръ дълче їнїта тьгълор фїпделор, каре дпфрѣмъседеазъ шї стрълзченїте тот зпїверсъл; фъръ ачест атор, еѣ зїк, знде ар фї пропаганда анималелор? Ъїтадївъ ла прпнтъваръ кжт зефїрѣа дълче леагънъа дпчет фоїле челе свдїрї! кжт пжржъа лїмпеде дпвеселенїте кжпнъа дпшъркат к'о вердеадъ пълъзтъ! кжт пасерїле кжптъ кжптекъа тандредеї! кжт тоате ачесте фїпнде свнт дп вькърїе веселїндъ-се де ексістенда лор! кжт тоатъ аѣ дпшъркат паркъ хайнеле де пьнгъ! кжт тоатъ

аї скитват гласъриле лор дитр'зи глас де поезие ши де амор! че мистер admirabil! претъиндenea vedem къ патъра а дитр'зиит фръмъседеа къ аморъа. Дифлориреа чеа фръмоасъ а плантелор прегътеште родиреа лор; дар авіа кьзвнѣа поетикъ а плантелор с'а сфършиг, къ флориле се вестежеск ши се вськъ лъсжнд зефирълаї дн шжнъ на зн сьвенір дьлче ал ачестъї момент сьвлит, не мьгьрѣа копрінъиторіѣ де родъа вииторіѣ. Тот дн ирѣмъваръ дн епока кьзвнѣї патъреї, Пъзвѣла дши рьсфиръ ла соаре коада са стрълзчїт де фелърїмї де феде. Фазанъа се аконере къ мїзвателе сале пене; канъ лѣї pintade се днподовеште к'зн тодъ богат де фелърїмї де феде. Cotinga се днвълеште к'зн аконерїшъ стрълзчїт де маї тьлте колоаре. Аша днподовїте де фръмоаселе дмьръкъмїндї де амор, ачештї фїї аї патъреї се презентеазъ ла а лор содїе дорїтоаре, скодънд стрїгьрї де вькьрїе, кжнтжнд кжнтече melodioase, ши аша кьзтжнд а серва зн трїзмф комплект асвпра їзвїтелор лор. Дар авіа тїмъла ферїчїт ал аморълаї а трекът, ши че скитваре трїстъ! Пъзвїї аї пїердът коада лор стрълзчїт, Pintade тодъа ши короана, Cotinga с'а десьрѣкат де дмьръкъмїнтеа са сьперъ. Тодї зьмъл трїштї, посоторждї, ка кжнд ле паре рьѣ къ а трекът аша кьржнд зїлеле де волъптатеа аморълаї. Аша ши прївїгетоареа, каре дн зїлеле трекъте де ферїчїре а дндзчїг аеръа де кжнтечїле сале melodioase че кжнта пентръ плъчереа содїї сале їзвїтъ; акът не маї сїмдїнд тревзїнда плъчереї, а днчетат кжнтенъа де тандрецъ, ши дн докъа екскламадїлор сале melodioase, акът о азїм дн стрїгьрї асвдїте ши жалнїче: токмаї ка ши ла пої оаменїї, дьнъ о поапте дръгъстоасъ а знїї вал стрълзчїт, не вїне о дїмїнеадъ неплъкътъ ши вржчоасъ.

(Вор врта.)

СПИКЪИРЕ din

Трактателе днкеїте дитре Д. Д. Кьрдї Отоманъ ши Ръсъ, прекът ши дн алте акте прївїторїе ла Прїнчїпателе Romania ши Moldavia.

Трактат дн Бъкьрештї, прїн каре Бесеравїа каде дн тьна Кьрдїї ръсештї.

Трактат де паче, днкеїат ла авъа 1812 Маїѣ 16., дн зїлеле Дмператълаї Alexandrъ I., ши

Сьлтанълаї Махмът II., дитре Дипалтеле Лор Кьрдї Отоманъ ши Ръсеаскъ прїн Пленїпотендїї Лор, Командїрї де кьпетенїе аї амьелор Армїї, днпалтъа Vizїr Ахмет Паша ши Прїндъа Мїхаїл Голенїшчев-Кьтззов, дитърїтор ачелъї де ла Іашї дїн авъа 1791 Декемврие 29 ши пентръ Прїндїпателе Валахїеї ши Молдавїеї.

Din Манїфестъа словозїт дн врта реа ачестъї Трактат:

— Ачестъ дьрзїтъ Ноъ де ла Dьштнезеѣ паче а адъс Дмперъдїеї Ръсештї днсетпате фолоасе, вьгжнд дн хотареле еї о фадъ де пьтжнт родїгор ши пьтерос де оаменїї, а кьрвїа днтїндере (перїферїа) де ла Акерманъ пжнъ ла гьра Прътълъї че кьрде ноъ версте *) де ла Іашї, ши де ла гьра ачестъї рьѣ пжнъ ла хотаръа Австрїеї, ши де аколо ла вале не Нісръ, алкътзеште о кьтъдїте маї ка ла о мїе де версте, дн каре се афъ четъдїле челе вестїте, адїкъ: Хотїнъа, Бендеръа, Кїліа, Ізмаїлъа, Акерманъа ши алте тьлте ораше де neroг.

Ачесте атжт де тарї фолоасе дьрзїте Патрїеї Ноастрє прїн ачестъ дмьвкьрътоаре паче, адък їнїмеї Ноастрє пегрѣїтъ тьлцъмїре, ш. ч. л. Дн Санкт-Петерсвьрг 1812 Август 5. Ърмеазе сьвскрїереа.

— Артїкозъа ал патрълеа.

Прїн днтжїа артїкол їскьлїг де маї пайнте, с'а хотържт:

Ка рьъа Прътъ де ла дитрареа Ү дн Молдавїа пжнъ ла дмпрезпареа лѣї къ Дьнъреа ши тьла стжнг ал ачестъї рьѣ де ла зїса дмпрезпаре а лѣї пжнъ ла гьра Кїлії ши пжнъ дн Маре, вор алкътвї хотаръа амьелор Дмперъдїї; каре гьръ аре сь ле фїе овштеаскъ. Остроавеле челе мїчї, каре пъ аї фост лъкьїте пжнъ ла рьзвоїѣ, днчепжнд дн дрептъа Ізмаїлълаї пжнъ ла поменїта гьръ а Кїлії, ши каре се афъ маї къ апропїере де докъа стжнг че аре сь фїе ал Ръсїеї, пъ ле ва стьпжнї нїчї о парте, нїчї алтъ; ши сь пъ се факъ де акът днпайнте не джиселе нїчї о днтърїре, сажъ кьдїрї; чї ачесте островълеце аї сь рьтже роале; вор пътеа їнтра днсъ аколо сьзншї аї амьелор пьрдїї пентръ пекъїт ши тьере де пьдъре. Ашїндереа ши пьрдїїе ачестор доъ тарї остроаве, че се афъ дн дрептъа Ізмаїлълаї ши Кїлії, аї сь

*) Чїнчї версте алкътзесї зн чеас.

рѣше гоале ши пелѣкѣте, дн депъртаре де зп чеас, днченднд клар дн чел маї де апроане пѣнк ал зислѣї маї стѣн ал Дѣнѣрїї; дар ачеастъ депъртаре ва фї арѣтатъ прїн семне; іар локзїнделе че аї фост пѣнѣ ла рѣзвоїѣ, прекѣм ши Кїліа-Векеа, вор рѣжнеа афарѣ дн ачеастъ лїне де хотар. Деїї дѣне поменїтѣл маї сѣс Артїкол, Днпалта Поартѣ ласѣ ши дѣ Кѣрдїї Рѣсенгїї Днперѣтешгїї пѣжнїгѣрїле че сѣнѣ не маїл стѣн ал Прѣтѣлї дїнпрѣнѣ кѣ четѣдїле, тѣргѣрїле, сателе ши лѣкзїнделе афлѣтаре аволо; іар шїжлокѣл рѣжлї Прѣтѣ аре сѣ слѣжеасѣ дрепт хотар дн-тре амбеле Днпалте Днперѣдїї.

Корѣвїле пегѣдѣторешгїї але амбелор Кѣрдїї пот, ка ши маї пїанте, сѣ інѣре дн поменїта гѣрѣ а Кїлії, ши сѣ плѣтеасѣ не тоатѣ кѣрдѣреа рѣжлї Дѣнѣрїї. Іар кѣт пентрѣ корѣвїле де рѣзвоїѣ але Кѣрдїї Рѣсенгїї Днперѣтешгїї, аї сѣ змѣле аволо де ла гѣра Кїлії пѣнѣ лѣ днпрѣзвареа рѣжлї Прѣтѣ кѣ Дѣнѣреа.

Артїколѣл ал чїнчїлеа

Днперѣтеаска Са Мѣрїре Днператѣл ши Надїшарѣл а тоатѣ-Рѣсїа дѣ ши редїторче *) Днпалтеї Пордїї Отомане пѣжнїтѣл Молдавїеї че се афлѣ не маїл дрепт ал рѣжлї Прѣтѣ, прекѣм ши Валахїа Маре ши Мїкѣ кѣ четѣдїле дн стареа каре се афлѣ акѣм, кѣ орашеле, тѣргѣрїле, сателе, локзїнделе ши кѣ орї-че се копїнде днгрѣчесте Провїндїї, дїнпрѣнѣ кѣ остроавеле Дѣнѣрїї, афарѣ де челе арѣтате дн ал патрѣлеа Артїкол ал ачестѣї Трактат.

Акѣрїле ши амезѣжнїтѣрїле дн прївїнда Валахїеї ши Молдавїеї, каре пѣнѣ ла ачест рѣзвоїѣ аї фост дн фїндѣ ши пѣзїте, се редїтѣреск аша, прекѣм сѣ хотѣрѣт прїн Артїколѣл іскѣлїт де маї пїанте. Кондїїїле експїсе дн ал патрѣлеа Артїкол дн Трактатѣ де ла Іашї, аї сѣ фїе днде-плїнїте дн токмаї, ши каре глѣсѣеск аша: „Сѣ пѣ се чеарѣ нїчї о платѣ пентрѣ сокотелї векї, нїчї дѣждїї пентрѣ тоатѣ времѣа рѣзвоїѣлї; чї дн протївѣ локзїторїї ачестор доѣ Провїндїї сѣ фїе де акѣм днпїанте апѣрадїї не дої анї де орї-че дѣрї, сокотїнд дн зїоа скїтѣвлїї ратїфїкѣдїїлор, ши сѣ се деа сорок локзїторїлор ачестор доѣ Провїндїї че вор вої а се мѣта дн алте пѣрдїї, де

сїне се днцелѣне, кѣ аческ сорок сѣ ва прѣлѣнїї патрѣ анї.“ Ши кѣ Стрѣлѣчїта Поартѣ ва прїїтї, де а се кѣтпїнї дѣждїїле Молдавїеї дѣне пронор-дїа пѣтѣжнїтѣлї еї де акѣм. (Вор зрѣма.)

ДОЛІЪ

ла торѣа D. Каролаз Паскѣдїз (1а. Октовре 1851).

Multis ille bonis flebilis occidit,
Nulli flebilior quam tibi — — —
(Horat. Car. lib. I. od. XXIV.)

Сѣї кѣлїї апотеосѣа челїї че мерїтеазѣ,
О мѣсѣ-мї пѣнотїнѣ, де че те аї апѣкат?
Воїндїа фѣр' потере, еа пѣ днкорѣнеазѣ,
Шї счѣна аста трїстѣ ессетпїлї пѣ а арѣтат!

Днпалтѣл свор де сѣфлет, че ізте се дестїнсе
Дн еста жѣне днкѣ, кѣ враде де вѣрѣват,
Прїн аркѣл тордїї крѣде, о іатѣ сѣ ши стїнсе,
Сѣ пѣ лѣтїне 'н кадлеа, че дрепт шї а апѣкат!

Вїада лѣї десѣтѣ дн разеле сїїнѣеї,
Промїсе романїмеї колѣтнѣ д' ажторїз;
Промїсе фїзл татѣї зп акт рекѣносчїнѣеї,
Кѣ афлѣ дн врадеї ле-а-гѣн, ши ланте пѣтрїторїї!

Амасе ел фѣрѣнїте, преа кара са пїцїзне,
Алтарїзлї еї ардерї жѣрасе ши ажторїз;
Ценїз, дн вѣрстѣ жѣнѣ, онѣре 'нцелѣнїзне,
Модел жѣнїмеї нѣстрѣ, модел фѣ 'нкѣнтѣторїз.

Пѣтѣжнїтѣл аре дрептѣл, дѣрѣжнїшї с'о речеарѣ,
Пофїнд кѣ о зѣсѣрѣ пѣгоцїзл че нї а дат;
Спїрїтѣл днсѣ атѣнчеа, кѣт трѣвлї сѣ деспарѣ
Кѣнѣнї кѣнд пѣ лѣгасе, дн флорї чѣ а адѣнат?!

Де перї реалїтате, пѣ шї паре рѣѣ де тїне,
Кѣчї алла 'дї е дестїнѣл, деакѣ аї фрѣнтїфїкат;
Кѣнд днсѣ тѣ спѣрандѣ апѣннї кїар дн зорїме:
Ачест акт ши патрѣа де трїст л'а днсѣтнїат?!

Плѣнцедїї романї, романе, не еста фрате дѣлче,
Че дѣсе 'н грѣпа мїкѣ, зп маре спѣрѣтѣжнїт:
Шї зп суїрїтѣрар крѣазѣ ши домнѣл чѣ аша лѣче,
Ка сѣшїтнїаї лѣтѣреасѣ, Зїїмеа, пре пѣшнїт!

I. Romanos.